

TYPOLOGIE DROBNÉ ZAHRADNÍ ARCHITEKTURY (POZEMNÍCH STAVEB) V PAMÁTKÁCH ZAHRADNÍHO UMĚNÍ V ČR

PRŮVODNÍ ZPRÁVA K VÝSLEDKU

INTERAKTIVNÍ SPECIALIZOVANÁ MAPA S ODBORNÝM OBSAHEM (Nimap)

Realizováno v rámci projektu „Identifikace, interpretace a typologie hmotné struktury památek
zahradního umění“ (identifikační kód projektu DH23P03OVV001)

Předkládající organizace:

Národní památkový ústav, Valdštejské nám. 162/3, 118 00 Praha-Malá Strana, Česko

Autoři předkládaného výstupu:

Autorský tým: Ing. Lenka Křesadlová Ph.D. Ing. Michaela Letá, Ing. Jiří Olšan, Mgr. Jiří Janál

Spolupráce (terénní průzkum):

Veronika Babická, DiS., Mgr. Zdeňka Kolářová, Ing. Eva Olšanová, Ing. Aleš Papáček, Ing. Gabriela Stögerová, Ing. Dana Šestáková-Hladíková, Ing. Lucie Tlustá, Ing. Pavel Bleša

Archivní průzkumy:

Mgr. Helena Hloušková

Programátoři:

Ing. Pavel Sedlář, Ing. Martin Vlk

září 2026

Odkaz na uložení výsledku:

Adresa uložení mapy

Typologie drobné zahradní architektury (pozemních staveb) v památkách zahradního umění v ČR

a) Stránky projektu: <https://ubz.zf.mendelu.cz/projekty/34402-naki-npu>

b) URL pro přímý vstup: https://naki-typologie.hfbiz.cz/nimap/pozstav_typo/index.html

I. CÍL VÝSLEDKU SPECIALIZOVANÁ MAPA S ODBORNÝM OBSAHEM, NAPLNĚNÍ PLÁNOVANÉHO CÍLE DLE PROJEKTU, PŘÍPADNĚ SPECIFIKACE ODLIŠNOSTÍ

Pozemní stavby patří k základním složkám kompozice památek zahradního umění. Jejich typologická různorodost je nesmírně široká. Základní terénní mapování napříč celou Českou republikou a následné odborné vyhodnocení a interpretace získaných dat vedlo k vytvoření unikátní základní typologie, která umožňuje třídit tyto stavby do užších typologických jednotek. Využití předkládaného výsledku typu Nimap přináší možnost objektivnějšího zhodnocení typologicky příbuzných pozemních staveb vyskytujících se v kompozicích památkově chráněných historických zahrad a parků na území ČR.

Nimap obsahuje kartografické zpracování nad leteckým snímkem či základní mapou ČR tak, že je identifikována konkrétní pozemní stavba s vazbou na její atributy, kterými jsou:

- Název stavby používaný a název místa – památky zahradního umění, kde se stavba vyskytuje;
- Lokalizace dle obcí, okresů a krajů;
- Kategorie stavby dle základní funkce a podkategorie upřesňující funkční zařazení;
- Typ nebo podtyp jako nejnižší typologická jednotka;
- Slohové zařazení a jeho případná stylová varianta;
- Datace jak na úrovni století, tak přesnější;
- Míra zachování.

Výsledek Nimap je předkládán v souladu s cíli výzkumného projektu a je plně v souladu s plánovanými výsledky projektu tak, jak byly navrženy v přihlášce. Dílčí výsledky výzkumu, zpracované do mapového díla, jsou a budou následně využity při vypracování dalších výstupů projektu: S–Oborový výkladový slovník strukturálních prvků památek zahradního umění (2026); S–Drobná zahradní architektura (pozemní stavby) v památkách (2027) a B–Zahradní stavby v historických zahradách a parcích v ČR/ Garden Buildings in Historic Gardens and Parks in the Czech Republic (2027).

II. VLASTNÍ POPIS VÝSLEDKU

II.1 Metodický postup

Definice předmětu výzkumu

Předmětem výzkumu byly pozemní stavby (drobná zahradní architektura) jako součást kompozic historických zahrad a parků které požívají památkovou ochranu dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů, a to buď jako samostatné památky, jako součást památkově chráněných areálů nebo v rámci plošně chráněných památkových území – městské památkové zóny a městské památkové rezervace.

„Historická zahrada je architektonická a vegetační kompozice, jež je z hlediska dějin nebo umění celospolečensky významná. Jako taková je považována za památku.

Do architektonické kompozice historické zahrady patří:

- její plán včetně **vegetační složky** a její **reliéf**,
- její rostlinná hmota: dřeviny, jejich objem, barevnost, rozmístění vzájemné poměry,
- její **stavební či dekorativní prvky**,
- její **tekoucí i stojaté vody** s příslušným zrcadlením.“

(článek 1. a 4. Mezinárodní charty o historických zahradách Florencie, Itálie, 15. prosince 1982)

Kulturní památky jsou nemovité a movité věci, popř. jejich soubory, které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické (nebo), které mají přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem.“ (§ 2 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů)

V oborové terminologii státní památkové péče, resp. v péči o památky zahradního umění je v současné době používána definice památky zahradního umění (dále také PAZU):

„Památky zahradního umění jsou díla významná z hlediska dějin nebo umění (zahrady, parky aj.), utvářená záměrně jako architektonické a vegetační kompozice v souladu s estetickými názory, životním stylem, filozofickými postoji a zahradní kulturou své doby. Specifickým rysem památek zahradního umění je zastoupení přírodní složky v jejich kompozici, a to především rostlin, jež jsou zdrojem proměnlivosti zahrad či parků nejen v rámci střídání ročních období, ale v důsledku růstového vývoje i v dlouhodobém časovém horizontu. Druh zahrady či parku souvisí ve většině případů s budovou či komplexem budov, s nimiž tvoří organický i funkční celek, a vývojovými, slohovými i společenskými podmínkami. Památky zahradního umění jsou obvykle chráněny jako

nemovité kulturní památky. Za památku zahradního umění lze považovat rovněž zahrady, parky a další díla nepožívající památkové ochrany, která jsou pro daný region či místo významnými doklady historického a společenského vývoje, životního stylu a zahradní kultury minulosti a naplňují tak věcnou charakteristiku památky.“ (OLŠAN, Jiří a kol. Metodika pasportizace památek zahradního umění, 2015)

Pojem „drobná zahradní architektura“ je poměrně vágní, pro potřeby projektu je proto používán přednostně pojem pozemní stavby definovaný členy týmu následujícím způsobem:

Pozemní stavby jsou stavební objekty a budovy které převážně stojí na povrchu (či částečně pod ním) a slouží k pobytu lidí, zvířat nebo k ochraně věcí, materiálů a technologií. V rámci struktury památek zahradního umění lze pozemní stavby blíže charakterizovat a interpretovat:

- 1) Pozemní stavby se vyznačují relativně nízkým podílem materie přírodního původu, dalšími procesy dále neupravované, stavby z neupravených kmenů, větví nebo z hlíny jsou z hlediska četnosti svého výskytu v památkách zahradního umění spíše okrajovým jevem;
- 2) Objekty pozemních staveb (stavební strukturální prvky) významně spoluutvářejí základní charakter a měřítko architektonického prostoru památek zahradního umění;
- 3) Estetické a specifické užité funkce pozemních staveb se projevují v technickém řešení a formě strukturálních prvků.

Metodický postup.

V rámci terénního výzkumu byly navštíveny zahrady a parky, které požívají památkovou ochranu dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů, a to buď jako samostatné památky, jako součást památkově chráněných areálů nebo v rámci plošně chráněných památkových území – městské památkové zóny a městské památkové rezervace.

Byly vyhledány, popsány a fotograficky dokumentovány zde se nacházející pozemní stavby (drobná zahradní architektura). Předmětem výzkumu byly stavby, které se nacházely v jednotlivých PAZU a byly významné pro jejich kompozici. Výjimečně byly dokumentovány i stavby ležící mimo vlastní areál PAZU, ale mezi stavbou a PAZU existovala významná kompoziční vazba. Z pohledu časového vymezení byly mapovány stavby dokončené před rokem 1948, případně jejich repliky. Tento rok je brán jako mezník, co se týče kontinuity vývoje většiny PAZU na našem území.

Dále byl provedena literární a archivní rešerše s cílem získat informace o stavbách zaniklých. Tyto stavby byly dále hodnoceny v případě, že byl získán relevantní obrazový dokument umožňující zařazení stavby do vytvářené typologie.

V projektu nebyla věnována pozornost pozemním stavbám v památkách zahradního umění, které jsou součástí areálů lázní. Výzkumem těchto specifických památek se zabývá jiný projekt NAKI III (DH23P03OVV053).

Dále nebylo možné zdokumentovat stavby v objektech, do kterých nebyl terénním pracovníkům umožněn vstup. V tomto případě byly zařazeny pouze typologicky významné stavby, u nichž je k dispozici starší fotografická dokumentace. Příkladem může být např. Landfrasova vila v Jindřichově Hradci. Předkládaná Nimap tedy nepřináší přehled absolutně všech pozemních staveb nacházejících se v současné době v kompozicích památek zahradního umění v ČR, ale zachycuje většinu těchto staveb což jí dává dostatečnou vypovídající hodnotu v procesu hodnocení tohoto specifického segmentu památkového fondu.

Na základě studia odborné literatury a zhodnocení dat z terénních průzkumů byl vytvořen třídník pozemních staveb nacházejících se v památkách zahradního umění, dle kterého byly jednotlivé pozemní stavby zjištěné při terénním výzkumu rozčleněny.

Základní použitá literatura:

ROLKA, Caroline. *Dietae: historische Kleinarchitekturen in Sachsen. Eine Untersuchung zur Baukonstruktion und der Materialverwendung im Garten- und Landschaftsbau*. Berlin, 2007. ISBN 978-386-5961-341.

O'MALLEY, Therese. *Keywords in American landscape design*. Washington:2010. ISBN 978-0-300-10174-4.

DAMS, Bernd H. a ZEGA, Andrew. *Visions of Arcadia. Pavilions and Follies of the Ancien Régime*. New York: Rizzoli International Publication, 2023. 280 s. ISBN 978-0-8478-9916-6.

HOWLEY, James. *The Follies and Garden Buildings of Ireland*. New Haven – London: Yale University Press, 1993. 259 s. ISBN 0-300-10225-9.

RUTHERFORD, Sarah a LOVIE, Jonathan. *Georgian Garden Buildings*. Oxford – New York: Shire Library, 2012. 128 s. ISBN 978-0-74781-101-5.

WHITE, Rodger. *Georgian Arcadia. Architecture for the Park and Garden*. New Haven – London: Yale University Press, 2023. 352 s. ISBN 978-0-300249958.

Jako základ pro vytvoření třídníku pozemních staveb byl využit již existující Třídník strukturálních prvků a oddílů památek zahradního umění, který byl přílohou metodiky: Ing. Jiří Olšan, Ing. Daniel Šnejd, Ing. Marek Princ, Ing. Lenka Křesadlová, Ph.D., Ing. Marek Ehrlich, Ing. Marie Pavlátová: *Metodika pasportizace památek zahradního umění*, NPÚ, generální ředitelství, Praha 2015, 47 s. certifikát č. 120. Tento třídník obsahoval 199 hesel vážícím se k pozemním stavbám.

Tato hesla byla podrobena odborné revizi. Byla vyčleněna hesla popisující formální vodní prvky, kterými se aktuální projekt nezabývá, byla odhalena synonyma a vyloučeny prvky, které se dle plošného terénního průzkumu v zahradách vyskytují minimálně. Výsledkem je soubor 140 typů a podtypů pozemních staveb, který byl dále rozčleněn do základních kategorií a podkategorií.

Na základě studia obecné kunsthistorické literatury byl vytvořen soubor kategorií „*Slohového zařazení*“. Velká pozornost byla věnována především období 19. století, ve kterém měla architektura mnoho stylových poloh, které se intenzivně odrážely právě v pozemních stavbách v PAZU. Pro podrobné rozdělení staveb z tohoto historického období bylo stanoveno 12 kategorií slohového zařazení. Kromě tradičních neostylů byl rozlišen i styl Orientální (nejčastěji čínské pavilony), Regionální (odkazující např. na styl horských staveb v Alpách), Rustikální (stavby z převážně přírodních málo opracovaných materiálů) nebo Venkovský (napodobující venkovskou architekturu převážně ve vzorových hospodářstvích) apod.

II.2 Dosažené výsledky

Na základě terénního průzkumu bylo popsáno a v Nimap uveřejněny údaje o 1517 existujících a 291 zaniklých pozemních stavbách v PAZU.

Revizí původního Třídníku strukturálních prvků a oddílů památek zahradního umění vznikl soubor 140 typů a podtypů pozemních staveb, který byl dále rozčleněn do základních kategorií a podkategorií. Do jednotlivých stupňů této hierarchie byly zařazeny mapované stavby.

Přesné definice jednotlivých typů a podtypů pozemních staveb v PAZU budou náplní výstupu typu S - Oborový výkladový slovník strukturálních prvků památek zahradního umění (2026).

Kategorie a podkategorie pozemních staveb dle základní funkce:

Potěšení	Stavby pro odpočinek a občasný pobyt
	Stafážové stavby
	Konstrukce pro rostliny prostorové
	Stavby pro prezentaci zvířat
Užitek	Stavby pro bydlení
	Stavby pro pohřbívání
	Sakrální stavby
	Stavby pro chov zvířat
	Stavby pěstitelské
	Stavby pro sport
	Stavby provozní
	Další hospodářské stavby
	Jiné stavby

Typy staveb „pro potěšení“:

Stavby pro odpočinek a občasný pobyt	Zahradní pavilon
	Letohrádek
	Jiná stavba pro odpočinek a občasný pobyt
Stafážové stavby	Vítězný oblouk
	Brána
	Prospektová stěna
	Dolmen (umělý)
	Obelisk
	Pamětní sloup
	Památník
	Ruina
	Akvadukt
	Ruina
	Jiná stafážová stavba
Konstrukce pro rostliny prostorové	Treláž
	Pergola
	Loubí
	Jiná konstrukce pro rostliny prostorová

Stavby pro prezentaci zvířat	Voliéra
	Bažantnice
	Bouda pro vodní ptáky
	Švýcárna
	Medvědinec
	Ptáčnice
	Jiná stavba pro prezentaci zvířat

Typy staveb „pro užitek“:

Stavby pro bydlení	Dům obytný pro personál
	Dům zahradní
	Cottage
	Myslivna
	Jiná stavba pro bydlení
Stavby pro pohřbívání	Hrobka
	Mauzoleum
	Jiná stavba pro pohřbívání
Sakrální stavby	Boží muka
	Kaplička
	Jeskyňka lourdská
	Kaple
	Kostel
	Zvonice
	Jiná sakrální stavba
Stavby pro chov zvířat	Konírna
	Kravín
	Vepřín
	Ovčín
	Domek pro drůbež
	Holubník
	Psinec
	Ptáčnice
	Voliéra
	Bobrovna
	Bažantnice
	Krmelec
	Včelín
	Jiná stavba pro chov zvířat
Stavby pěstitelské	Fíkovna
	Oranžerie
	Skleník
	Pařeniště
	Jiná pěstitelská stavba
Stavby pro sport	Jízdárna
	Kuželna
	Střelnice

	Míčovna
	Domeček u kurtu
	Domeček pro sledování hry a pro rozhodčí
	Koupací bazén
	Převlékárna
	Přístaviště
	Molo
	Loděnice
	Kryté přístaviště
	Jiná stavba pro sport
Stavby provozní	Vrátnice
	Pokladna
	Strážní budka
	Kiosek prodejní
	Záchodky
	Restaurace zahradní
	Kočárovna
	Garáž
	Lednice
	Domek studniční
	Sklep
	Elektrárna
	Vodárna
	Vodojem
	Limnigraf
	Meteorologický sloupek
	Jiná provozní stavba
Další hospodářské stavby	Stodola
	Sýpka
	Seník
	Kůlna
	Přístřešek
	Haltýř
	Mlékárna
	Mlýn
	Pila
	Další hospodářská stavba
Jiné stavby	Opevňovací stavba
	Příkop
	Brána
	Branka
	Zed'
	Zed' opěrná
	Zídka s balustrádou
	Oplocení
	Jiná stavba

Speciální pozornost byla věnována typu „**Zahradní pavilon**“, které představuje základní typ staveb nacházející se v zahradách. V předkládaném souboru bylo do této skupiny zařazeno 703 staveb, což představuje 39% z celkového počtu prezentovaných pozemních staveb. Jako jediný typ staveb byl rozčleněn do dalších 36 podtypů.

Zahradní pavilon	Pavilon
	Pavilon vyhlídkový
	Pavilon lovecký
	Kiosk
	Paraplíčko
	Sedátko
	Altán zahradní
	Besídka zahradní
	Exedra
	Galerie
	Lodžie
	Sala terrena
	Grotta
	Chrám
	Vítězný oblouk
	Hrad
	Ruiny umělé
	Hrobka symbolická
	Pagoda
	Věž
	Minaret
	Poustevna (eremitáž)
	Chýše
	Chata
	Lázeň
	Domek dětský
	Pavilon rybářský
	Bažantnice
	Statek
	Mlékárna
	Chodba podzemní
	Pavilon kůrový
	Pavilon břízový
	Stoh slámy
	Hranice dříví
	Edikula
	Jiný (podtyp pavilonu)

Interpretace výsledků

Početní rozložení jednotlivých kategorií a podkategorií pozemních staveb PAZU v ČR dle základní funkce v analyzovaném souboru.

kategorie	podkategorie	dochované	nedochované	celkem	%
Potěšení	Stavby pro odpočinek a občasný pobyt	605	152	757	41,87
	Stafážové stavby	92	5	97	5,37
	Konstrukce pro rostliny prostorové	32	5	37	2,05
	Stavby pro prezentaci zvířat	15	12	27	1,49
Užitek	Stavby pro bydlení	158	14	172	9,51
	Stavby pro pohřbívání	22	2	24	1,33
	Sakrální stavby	95	2	97	5,37
	Stavby pro chov zvířat	19	10	29	1,60
	Stavby pěstitelské	161	50	211	11,67
	Stavby pro sport	34	24	58	3,21
	Stavby provozní	152	13	165	9,13
	Další hospodářské stavby	29	2	31	1,71
	Jiné stavby	104	2	106	5,86

Z výsledků vyplývá, že v kompozici PAZU na území ČR je počet staveb, které mají nebo měly především rekreační funkci a těch, které měly také nějaké praktické využití, je téměř vyrovnaný: „Potěšení“ 51%, „Užitek“ 49%. Výrazně dominují „Stavby pro odpočinek a občasný pobyt“, kam se řadí různé druhy zahradních pavilonů a letohrádky.

Početní rozložení pozemních staveb PAZU v ČR dle doby vzniku.

datace	dochované	nedochované	celkem	%
13. století	4	0	4	0,22
14. století	0	0	0	0,00
15. století	3	1	4	0,22
16. století	35	1	36	1,99
17. století	107	12	119	6,57
18. století	312	53	365	20,17
19. století	793	170	963	53,20
20. století	260	52	312	17,24

Tento údaj zachycuje dobu výstavby případně poslední radikální přestavby objektu. Není překvapivé, že nejvíce staveb se dochovalo z 19. století, a to také proto, že byla sledována pouze první polovina 20. století ve vývoji PAZU. Ve chvíli, kdy se objekty staly dle zákona památkami (1958), začaly být změny v jejich kompozici regulovány a výstavby nových pozemních staveb většinou omezovány. V kompozici zahrad a parků v 19. století navíc stavební složka hrála zásadní roli při „vyprávění příběhů“ jednotlivých objektů.

Početní rozložení pozemních staveb PAZU v ČR dle slohového zařazení.

slohové zařazení	dochované	nedochované	celkem	%
Románský	1	0	1	0,06
Gotický	5	1	6	0,33
Renesanční	40	1	41	2,27
Barokní	270	17	287	15,86
Klasicistní	273	44	317	17,51
Neorománský	3	0	3	0,17
Neogotický	136	16	152	8,40
Neorenesanční	19	1	20	1,10
Neobarokní	37	7	44	2,43
Eklektický	158	25	183	10,11
Orientální	23	21	44	2,43
Regionální	17	12	29	1,60
Rustikální	30	32	62	3,43
Venkovský	16	8	24	1,33
Tradicionalistický	71	12	83	4,59
Moderna	36	2	38	2,10
Kubistický	5	0	5	0,28
Meziválečná architektura	40	7	47	2,60
Lidová architektura	7	0	7	0,39
Bez stylového výrazu	316	80	396	21,88

Vzhledem k velkému počtu kategorií zvolených pro architekturu 19. století se mohou absolutní počty staveb zařazených do jednotlivých kategorií zdát relativně malé, nicméně to ukazuje velkou stylovou pestrost fondu pozemních staveb v památkách zahradního umění v ČR.

Nad leteckým snímkem a Základní mapou ČR je v Nimap identifikována konkrétní pozemní stavba s vazbou na její atributy. Pomocí filtrová umožňuje generovat typologicky homogenní soubory pozemních staveb a dále je členit podle dalších kritérií dle potřeb konkrétního uživatele.

V rámci práce s Nimap je možné při kombinaci různých kategorií vyhledávání získávat informace o stovkách druhů menších skupin pozemních staveb dle stanovených specifických kritérií. Prezentované výsledky jsou pouze dílčí ukázkou možností práce s předkládanou Nimap.

III. SROVNÁNÍ „NOVOSTI POSTUPŮ“ OPROTI PŮVODNÍ MAPĚ, POKUD EXISTUJE, NEBO JEJICH ZDŮVODNĚNÍ, POKUD SE BUDE JEDNAT O NOVOU ORIGINÁLNÍ INTERAKTIVNÍ MAPU, A JEJICH SROVNÁNÍ S POSTUPY V ZAHRANIČNÍ

Předkládaná interaktivní mapa s odborným obsahem je originální.

Vzhledem k tomu, že prezentuje pozemní stavby požívající památkovou ochranu dle zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů. Měly by se základní údaje o jejich existenci nacházet v Památkovém katalogu (<https://pamatkovykatalog.cz/>). Tento evidenční systém ale používá v případě pozemních staveb v PAZU nejednotnou terminologii založenou na zažitých názvech jednotlivých pozemních staveb v PAZU nikoli na objektivní typologickém zařazení. Tato skutečnost výrazně stěžuje až znemožňuje vyhledání jak jednotlivých staveb, tak především typologicky homogenních souborů staveb. Nimap umožňuje tyto typologicky homogenní soubory dále členit dle dalších kritérií jako je datace vzniku nebo stylové zařazení.

Při zpracování Nimap bylo vycházeno ze zkušeností získaných při přípravě specializované mapy s odborným obsahem: KŘESADLOVÁ, Lenka a Michaela LETÁ. *Historické oranžerie a sbírkové skleníky na území ČR, jejich typologie a památkové hodnoty*. Lednice: Mendelova univerzita v Brně, 2021. <https://ubz.zf.mendelu.cz/projekty/31228-naki-opomijena-temata>

Nejedná se o interaktivní mapu. Bylo zde pracováno se vzorkem 210 existujících i zaniklých oranžerií a skleníků. Vytvořená typologie byla realizována na podrobnější úrovni (zaměřila se na vlastní konstrukci staveb, respektive jejich prosklených částí), než pro tuto podkategorii přináší tato Nimap. Zde jsou oranžerie a skleníky zasazeny do širšího kontextu pozemních staveb v PAZU.

Originalita předkládané interaktivní mapy spočívá v prezentaci originální typologie pozemních staveb v PAZU na území ČR. Přináší ucelený soubor popisných údajů o jednotlivých pozemních stavbách společně se znázorněním dané pozemní stavby v kompozici PAZU. Nad leteckým snímkem a Základní mapou ČR je takto identifikována konkrétní pozemní stavba s vazbou na její atributy. Pomocí filtrová umožňuje generovat typologicky homogenní soubory pozemních staveb a dále je členit podle dalších kritérií dle potřeb konkrétního uživatele.

Obdobné odborné interaktivní mapové dílo shromažďující a zpřístupňující textové a grafické informace k 1800 pozemním stavbám v památkách zahradního umění napříč celou ČR nebylo doposud zpracováno.

IV. NÁVRH VYUŽITÍ VÝSLEDKU

Interaktivní specializovaná mapa s odborným obsahem může najít uplatnění především v procesu péče o pozemní stavby v kompozici PAZU v ČR. Může sloužit také odborníkům ze zahraničí při srovnávání našeho fondu pozemních staveb v širším evropském i světovém kontextu.

Konkrétními uživateli výsledků mohou být:

- Aktéři vstupující do procesu Státní památkové péče:
Územní odborná pracoviště NPÚ a odbory památkové péče jednotlivých obcí s rozšířenou působností či krajských úřadů – Nimap umožní odpovědným pracovníkům se snadno zorientovat v tomto specifickém úseku památkového fondu a objektivněji posuzovat požadavky vlastníků a správců památek v rámci procesu plánování péče o pozemní stavby v PAZU;
Územní památkové správy NPÚ – údaje obsažené v Nimap umožní efektivněji plánovat péči o pozemní stavby v kompozici Pazu ve správě NPÚ;
- Ministerstvo kultury – zjištění četnosti určitého typu stavby ve stávajícím památkovém fondu může zobjektivnit rozhodovací proces při vyhlášení nových kulturních památek či při přidělování dotačních finančních prostředků, a to jak v případě samotných staveb, tak památek zahradního umění obecně;
- majitelé a správci památek zahradního umění – Nimap umožní nalezení referenčních objektů stejného typu a navázání spolupráce s ostatními vlastníky správci na různých úrovních;
- projektanti: Nimap umožní nalezení referenčních objektů stejného typu při zpracování záměrů obnovy staveb či konstrukce – zpracování konstrukčních detailů, materiálů aj.
- Výzkumný ústav pro krajinu a obdobné výzkumné organizace: badatelé v oboru historie zahradního umění;
- studenti univerzit – využití širokého spektra staveb k podrobnějšímu studiu vývoje architektury a památek zahradního umění;
- univerzity – podklad při odborné výuce studentů, celoživotním vzdělávání pedagogických pracovníků, případně v rámci vědecké činnosti.

V. VÝČET KONKRÉTNÍCH SUBJEKTŮ / SKUPIN UŽIVATELŮ, PRO KTERÉ JE MAPA URČENA

Uživateli výsledku interaktivní specializovaná mapa s odborným obsahem mohou být:

- vlastníci a správci objektů;
- Výzkumný ústav pro krajinu, v. v. i.;
- Národní památkový ústav, zejména územní památkové správy a územní odborná pracoviště, resp. specialisté na péči o památky zahradního umění:
ÚPS na Sychrově, ÚPS v Českých Budějovicích, ÚPS v Kroměříži, ÚPS v Ústí nad Labem;

ÚOP středních Čech, ÚOP v Brně, ÚOP v Českých Budějovicích, ÚOP v Josefově, ÚOP v Kroměříži, ÚOP v Liberci, ÚOP v Lokti, ÚOP v Olomouci, ÚOP v Ostravě, ÚOP v Pardubicích, ÚOP v Plzni, ÚOP v Praze, ÚOP v Telči, ÚOP v Ústí nad Labem;

- odbory památkové péče jednotlivých obcí s rozšířenou působností či krajských úřadů;
- vysokoškolští studenti, zejména Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta; Česká zemědělská univerzita v Praze, Katedra zahradní a krajinné architektury; České vysoké učení technické, Fakulta architektury aj.;
- odborná sdružení a svazy: Svaz zakládání a údržby zeleně, z. s., Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, z. s.

VI. SEZNAM PUBLIKACÍ, KTERÉ PŘEDCHÁZELY VÝSLEDKU SPECIALIZOVANÁ MAPA S ODBORNÝM OBSAHEM A BYLY PUBLIKOVÁNY PŘÍPADNÉ VÝSTUPY Z ORIGINÁLNÍ PRÁCE

OLŠAN, Jiří, ŠNEJD, Daniel, PRINC, Marek, KŘESADLOVÁ, Lenka, EHRLICH, Marek, PAVLÁTOVÁ, Marie. *Metodika pasportizace památek zahradního umění*. NPÚ, generální ředitelství, Praha 2015, 47 s. certifikát č. 120.

KŘESADLOVÁ, Lenka a LETÁ, Michaela. *Stavby inspirované antickou a staroegyptskou kulturou v památkách zahradního umění v ČR*. NPÚ, Kroměříž 2025, s. 275. ISBN 978-80-87231-62-3.

KŘESADLOVÁ, Lenka a kol. *Sen o zeleném ráji: historické oranžerie, sbírkové skleníky a sortimenty rostlin s těmito stavbami související na území ČR*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2022. ISBN 978-80-7509-902-0.

KŘESADLOVÁ Lenka a kol. *Stavby s orientální tematikou v památkách zahradního umění v ČR*. NPÚ Kroměříž 2021, s. 283. ISBN 978-80-87231-57-9.

KŘESADLOVÁ Lenka. Zámecká zahrada ve Vyškově, In DVOŘÁKOVÁ Eva (ed.) *Zámek ve Vyškově. Od biskupského sídla k muzeu*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 2028, s. 143-157. ISBN 978-80-905888-5-1.

KŘESADLOVÁ Lenka. Zámecká zahrada v Jaroměřicích. Líbezný místo mnoha barev, vůní chutí a hudby, in Dvořáková Eva (ed.). *Proměny zámeckého areálu v Jaroměřicích nad Rokytnou*. Praha: Národní památkový ústav, 2017, s. 228–269. ISBN 978-80-87890-24-0.

KŘESADLOVÁ, Lenka a LETÁ, Michaela. Dochované stavby inspirované kulturou Dálného východu v památkách zahradního umění v České republice. *Zprávy památkové péče*. Praha: Národní památkový ústav, 2021. roč. 81, č. 4, s. 465–479.

KŘESADLOVÁ Lenka. Teplomilné rostliny a stavby pro jejich pěstování v Květné zahradě v Kroměříži, *Zprávy památkové péče*. Praha: Národní památkový ústav, 2016, roč. 76, č. 5, s. 521-529. ISSN 1210-5538.

KŘESADLOVÁ, Lenka et. al. *Rostliny v nádobách a stavby pro jejich přezimování v památkách zahradního umění*. Národní památkový ústav, Praha: 2015. ISBN 978-80-7480-032-0. <http://www.nczk.cz/rostliny-v-nadobach-a-stavby-pro-prezimovani.html>

KŘESADLOVÁ, Lenka a LETÁ, Michaela. *Zámecká zahrada Rájec nad Svitavou*. Kroměříž: NPÚ ÚPS v Kroměříži, 2023. ISBN 978-80-908257-3-4.

KŘESADLOVÁ, Lenka a LETÁ, Michaela. *Veltrusy – deset podob krajinářského parku*. Praha: NPÚ ÚPS v Praze, 2021. ISBN 978-80-7480-160-0.

KŘESADLOVÁ, Lenka a kol. *Orientalism in 18th and 19th century gardens and parks in the Czech Republic. Die Gartenkunst*, Worms: Wernersche Verlagsgesellschaft, 2021, 33. Jahrgang, Hefr 2, s. 361-391. ISSN 0935-0519.